ప్రతిబింబం — కిరణ్మయి

చెయ్యి పైకెత్తి వాడి వీపు చ్రరుమనేలా ఒక్కటి వేసింది.

ఆరేళ్ళ వాడు. భారతి కొడుకు ఆదిత్య.

పొద్దుట్నించి ఆలోచనల్తో అలసిపోయి వుంది. పనుల బరిలో అన్యమనస్కంగా ఉంది. భారతికీ, తనకు తను దూరం అవుతున్నట్టుంది. నరకం. మొదలా? తుదా?

ఎందుకిలా అవుతోంది?

* * *

మంచి జీవితం అంటే ఇష్టం.

ప్రేమమయం... స్నేహమయం...!

బుగ్గమీద వేలు పెట్టుకుని, ఓసారి అద్దంలో మాసుకుని, పుట్టుమచ్చ ఉన్న సొంపైన మెడ వరకూ ఆ వేలు తీసుకొచ్చి, వంకరటింకరగా... రకరకాలుగా చిరునవ్వులు నవ్వి... ఊహల్లో తేలేది భారతి. అర్థం పర్థం లేని ఊహలు కావు. నిశ్శబ్దంగా, అందంగా తను స్పృశించబోయే ప్రపంచం గురించి ఊహలు. తన ప్రేమ పొందబోయే వారి గురించి ఊహలు.

చాలామంది అమ్మాయిలతో మాట్లాడినప్పుడు, వారి ఊహలు ఎంత భిన్నంగా ఉన్నాయో విన్నపుడు, కొంచెం నిశ్శబ్దంగా అయిపోయేది. అందమైన జీవితం అనుకుంటూ ఎన్నిరకాలుగా ఊహించుకో వచ్చు!

* * *

కోపం వస్తే... కలలన్నీ గుర్తొస్తాయి... చెయ్యాల్సి నవి గుర్తొస్తాయి. చేస్తున్న వాటి విలువ చిన్నదైపో తుంది. ఆ కలల్ని రేపెట్టిన అందరి మీద కోపం వస్తుంది.

భారతికి చిన్నబుచ్చుకోవడం అంటే ఏవిటో బాగా తెలుసు.

కొన్ని పనులు తన కలల్లోకి బరబరా లాగేసి అవి చేస్తే కూడా తనకు ఆనందం దొరుకుతుందని మభ్యపెట్టుకుంటుంది. నిజం కోసం తాపత్రయపడి నిఖార్సుగా తనను గూర్చి తనకు చెప్పేవాళ్ళ స్నేహం కోసం తపిస్తుంది.

* * *

భారతి, మధు ఇల్లు కడుతున్నారు. కొత్త ఇల్లు.

నిజానికి ఇంటిపైన మరో ఇల్లు వేస్తున్నారు. భార తికి మాత్రం అది మధు కట్టుకుంటున్న ఇల్లుగానే ఉంది. పనివాళ్ళతో రోజూ మాట్లాడుతోంది. ఇసుక, సిమెంట్, సున్నం, ఇటుక... కష్టం, కర్మం... అన్నీ! కొద్దిపాటి పర్యవేక్షణ సంబంధం.

సాయంత్రం కొంచెంసేపు ఆదిత్యని ఆడుకో వడానికి పంపి, లైబ్రరీలో తిరిగి ఇచ్చెయ్యాల్సిన పుస్తకాలను ఓచోట చేరుస్తుండగా... శకల శకలా ల్లాంటి జ్ఞాపకాలు. పుస్తకాలు చివరి పేజీకి తిప్పి తారీకులు చెక్ చేస్తోంది. ఒకటి, రెండు రోజులు ముందుగానే ఇచ్చేస్తే...

మధుతో పెళ్ళి ఇంకో వారం రోజుల్లో ఉందనగా–

"ఓసారి లైబ్రరీకి వెళ్ళాలి తీసుకెళ్ళకూడదు?"

ఏదైనా చెయ్యడానికి సిద్ధంగా ఉండేవాడు మధు.

అడగద్దనుకుంది. కానీ... ఎందుకో అడిగింది. లైబ్రరీకెళితే కొత్త పుస్తకాలు తీసుకోవచ్చు. మధుకి పర్వాలేదనిపిస్తే లోపలికి తీసుకెళ్ళచ్చు...

"ఈ పెళ్ళి హడావుడిలో పుస్తకాలెందుకు భారతీ? పైప్ వేసినా–తర్వాతే ఇద్దాం. ఇప్పుడు కొత్తవి తెచ్చినా... చదవడానికి టైమేం ఉంటుంది?"

భారతి పెద్దగా వాదించలేదు. తయారయి రిక్షా పిలిపించుకుంటుంటే, రెండు మూడు పిల్లి జోకులు వేసి లైబ్రరీ దగ్గర దింపాడు. లోపలికి రమ్మంటే ఆఫీసు... డ్యూటీ... మామూలే! ఆ మాటలు పైకి అనాలంటే కంపరంగా, తప్పు చేస్తూ గొప్ప మాటలలో కప్పి పుచ్చుకుందామని చేసే ప్రయత్నంగా అనిపిస్తుంది తనకి.

భారతికి వారం రోజుల్లో పెళ్ళి అనేది పెద్దగా మనసులో నాటుకోలేదు.

చిన్న చిన్న తేడాపాడాలుంటాయి, అవి లైబ్రరీ మెట్లెక్కుతూ సర్ది చెప్పకుంది.

* * *

"బియ్యే కట్టచ్చుగా?" మధు అన్నం కలు పుకుంటూ అడిగాడు. అప్పటికే నాలుగైదుసార్లు గాఢంగా లీనమైపోయిన భారతిని పుస్తకంలోంచి బయటకు లాగే ప్రయత్నం చేస్తూ వివరాలు అడి గాడు. వివరించి చెప్పింది. అలాంటి పుస్తకాలతో కాలం గడిపేకన్నా...

"బియ్యేకి కడితే... మంచి భవిష్యత్తు ఉంటుంది. తర్వాత ఎమ్మే చెయ్యొచ్చు. ఆతర్వాత ఎక్కడైనా రెండు వేల రూపాయల వరకూ జీతం వచ్చే ఉద్యోగం ఎలాగైనా వస్తుంది... నువ్వు బాగా చదవగలవని ఇవన్నీ అంటున్నాను..."

'బియ్యే', 'ఎమ్మే'లకి అంతంత ఒత్తులిచ్చి మాట్లాడే మధుని ఎలా ప్రేమించాలో భారతికి తెలిసేది కాదు. ఇప్పటికీ బహుశ తెలీదు. అంద మైన జీవితం–మంచి భవిష్యత్తు–రెండూ ఒకటేనా?

అందమైన జీవితం అంటే మన ఇష్టాలతో ప్రపం చాన్ని బేరీజు వేసుకోవడం–

మంచి భవిష్యత్తు అంటే ప్రపంచం ఇష్టాలకు మనల్ని బేరీజు వేసుకోవడం–

రెండూ ఒకటెలా అవుతుంది? ఈ రెండింటిలో ప్రేమ స్పర్శ కూడా ఎంత మారుతుంది?

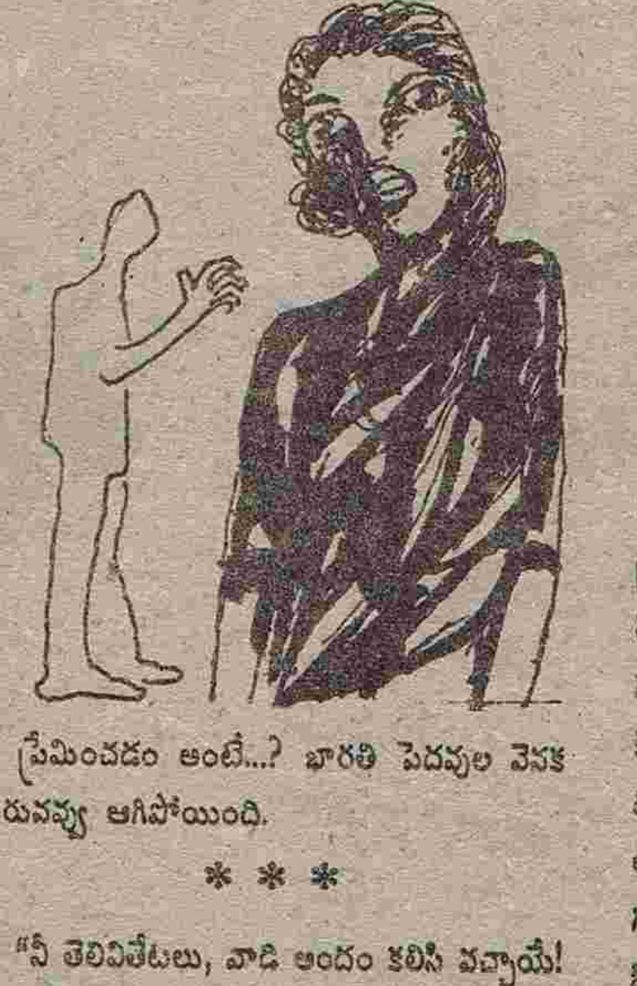

ప్రేమించడం అంటే...? భారతి పెదవుల వెనక చిరునవ్వు ఆగిపోయింది.

* * *

"నీ తెలివితేటలు, వాడి అందం కలిసి వచ్చాయే! ముద్దులు మూటగడుతున్నాడు" అత్తగారు చిన్నపిల్లై పోయింది.

భారతి చిరునవ్వు నవ్వింది.

ప్రేమ ముళ్ళు పెరుగుతున్నాయి. రకరకాలుగా గుచ్చుతున్నాయి. పూల పరిమళం ఇంకా పోలేదు కానీ, కొద్ది దూరాలు వాస్తవరూపంలో కనిపిస్తుంటే కొత్త పిడికిళ్ళు గులాబీ రేకల్లా విచ్చుకుంటున్నాయి.

పిల్లాడు పుట్టడం. బియ్యే పాసవడం. రెండు ఆనందాలు కలిపేసింది ప్రపంచం. విడమర్చి చూసు కోవడానికి కూడా భారతికి సమయం పట్టింది.

బాధ్యతని ప్రేమగా ప్రేమించగలడు మధు. అను బంధం పెంచుకుంటాడు. కొడుకు కోసం కోతి... కుక్క అవుతాడు. ఆట్లాడతాడు. పాటలు పాడ తాడు. తనెప్పుడూ బాధ్యతగా ప్రేమించలేదు. మధు విషయంలో అంతే, బాబు విషయంలోనూ అంతే! అదేమాట అంటే 'అప్‌సెంటిమెంటల్ ఫూల్' అని జోకేసినట్టు నవ్వేశాడు. తన కొడుక్కి 'ప్రేమ ఇది' అని చూపిస్తున్నాడు. Demonstration!

ఎవరి ఆకాంక్షల కాంతిలో ఎవరు మెరుస్తారు? ఎన్నాళ్ళు మెరుస్తారు? చక్కగా పెద్దవాడివికా, అంటూ బాబు బుగ్గమీద ముద్దెట్టి పట్టుకుంటూ, నడిపిస్తూ, వదిలేసింది. ఏదో ప్రేమ తన గుండెలో ఉన్నా బయటికి రావంటోంది. కృత్రిమంగా శ్వాస తీసుకోవడంలా-గుండెలు బరువుగా ఉన్నాయి. ఏదో ప్రేమ బయటకి రావంటోంది. ఏదో ప్రేమ... ఎక్కడ వదిలేసింది? కృత్రిమత్వాల మంచి దూరంగా–

ఆదిత్య పుట్టడంతో పెళ్ళి మనసులో నాటు కుంది. రిలేటెడ్ బాధ్యతల ముద్ర పెళ్ళి మంచి వుడుతుందని అప్పడప్పడే అర్థమవుతోంది.

ఎమ్మేక్కూడా కట్టింది.

* * *

అందమైన జీవితం. కోరికలని, కసి, ప్రేమలని అర్థం చేసుకోవడమే అందమైన జీవితం. దీనికి ప్రపంచంతో ఎలా సంబంధం ఉండదు–?

కానీ, ప్రపంచంలో రహస్యాలనేవి ఏవీ లేవ నేది ఎంత నిజమో, అన్ని నిజాలు రహస్యాలుగానే చెలామణీ అవుతాయనేది ఒక రహస్యం! అంద మైన జీవితం లోతుపాతులు అర్థమయితే ఆనందం ఎప్పుడూ వెన్నంటే ఉంటుంది–దుఃఖంలో, మన స్సులో, శరీరంలో–

భారతికి ఇప్పుడిప్పుడే కొన్ని విషయాలు అర్థమ వుతున్నాయి. అన్నీ తనిష్టమొచ్చినట్టే అనుకున్నా, తనూహించిన ఆనందం, చేస్తున్న పనుల మంచి డివిడెండ్‌గా రావట్లేదు. ఎందుకో ఇప్పుడర్థమవుతోంది. తన కోరికలు, ప్రేమ, కసి ఎవరికీ లింక్ చేసుకో కుండా చూస్తోంది. ఎలా సంబంధం పెట్టుకోవాలి? ప్రపంచంతోనా? అదో పెద్ద గందరగోళాల ఖాతా పుస్తకం. నువ్వెందుకు చదువుకుంటున్నావని అడ గదు. ఏం చదువుతున్నావని అడుగుతుంది. నీ కోసం ఏం చదువుకున్నావని అడగదు. ఏం సంపా దిస్తున్నావంటుంది. నీ చుట్టూ ఏం బాగా ఉందని అడగదు–ఇంట్లో అందరూ బావున్నారా? అని అడు గుతుంది. నీటి అడుగున ప్రతి పర్సనల్ విషయం ఓ రహస్యం అని ప్రపంచం భ్రమ పెట్టుకుంటుంది. మర్యాదల ముసుగులో చదువుకి, జీవితానికి, ఉద్యో గానికి, లింక్‌లు–డబ్బు లింక్, ఆత్మ సంతృప్తి లింక్... ఇంకా ఏవేవో... నిజం కోసం తేరిపారచూస్తే ఏదీ నిజం కాదు. ఏదీ దాగదు. ఏదీ అబద్ధం కాదు. అలా అని ఏదీ ముసుగు లేకుండా ఉండదు.

భారతికి ఎమ్మే పూర్తయింది. పిల్లవాడు పెద్ద వాడవుతున్నాడు. ఇప్పుడు ఏదైనా ఓ రెండు వేల రూపాయలు వచ్చే ఉద్యోగమైతే...!

* * *

మధు మునుపటి ప్రాక్టికాలిటీతో లేదు. కోతి, కుక్క కావట్లేదు. గంభీరం, గుంభనం. డబ్బులు వస్తున్నాయి. ఉద్యోగం చేస్తే బాగుంటుందన్న ఆలో చన ఎందుకొచ్చిందో కూడా భారతికి తెలీదు. మధు చెప్పిన వరసక్రమం ఎప్పుడూ తప్పలేదు. బి.ఎ, ఎమ్మే, ఉద్యోగం, రెండు వేల జీతం.

ఈ హడావుడిలో ప్రేమ ఎలా సాధ్యం? మధునే ఎన్నిసార్లో మళ్ళీ మళ్ళీ కొత్తగా ప్రేమించాలనుకుంది. సాధ్యం కాలేదు. ఆదిత్య మాటల్లో పడితే, వాడిని గురించి అలాగే అనుకుంది. వాడి ప్రతి పలుకు కొత్తగా అనిపించి పకపక నవ్వేది. ఆ రోజులే బాగున్నాయా? మళ్ళీ బేరీజు! నవ్వి నాలుగు సంవ త్సరాలైతే, ఆ నవ్వే ప్రేమా!? వాడ్ని ప్రేమించింది. ఇప్పుడు ఇష్టమొచ్చినట్టు మాట్లాడుతున్నాడు.

ఊహు... పుస్తకాల దగ్గరకి పోదామంటే ఎందుకో దూరం వచ్చేసింది. లైబ్రరీ దూరం. కట్టుకున్న ఇంటి నుంచి రిక్షా కోసం నడవాలి, బస్సు కోసం నడవాలి. అన్నీ దొరికి వెళితే పుస్తకాలంటే ప్రేమ పుట్టట్లేదు. అబద్ధాల ఖజానాలా అనిపిస్తోంది. పుస్తకాల గదు లలో ప్రియత్వం ఖాళీ అయిపోయింది. లైబ్రేరియన్స్ నవ్వుతూ ప్రొఫెషనల్‌గా గైడ్ చేస్తున్నారు.

భారతికి ఇప్పుడో ఉద్యోగం ఉంది. ఐడెంటిటీ ఉంది. నాగరికత మెరుపుంది. మంచి పాఠాలు చెప్పే సామర్థ్యం ఉంది. రెండు భాషలలో ఆలోచనకు తావుంది.

అయినా, భారతికి ఎండిపోయిన కడవ ఖాళీ చెరువు ఒడ్డున పెట్టుకుని కూర్చున్నట్టుంది.

* * *

"ఇంత పొద్దుపోయింది..."

ఏడెనిమిదేళ్ళ క్రితం చేసిన డిపాజిట్ డబ్బుల మెచ్యూరిటీ వివరాలతో గుమ్మంలో లెక్కలు వేస్తూ, అడిగాడు మధు.

"పిల్లలతో నాటకం రిహార్సల్స్ ఇవ్వాళ కొంచెం సీరి యస్‌గా చేయించాను. ప్రతిరోజూ ఎవరుంటే వాళ్ళ వరకూ చదివి, బట్టీపట్టి వెళ్ళిపోతున్నారు. ఇవ్వాళ కొంచెం మూవ్‌మెంట్స్ అవీ చెప్పి, ఒక్కసారి పూర్తిగా వేసేటప్పటికి ఇంతసేపైంది."

"మేమూ నాటకం వేస్తున్నాం..." ఆదిత్య ఉత్సా హంగా అరుచుకుంటూ వచ్చి చెప్పాడు.

"అవునా! ఏం నాటకం రా?"

"నేను మెఫిస్టోఫిలిస్ – నాటకం పేరు తెలీదు."

ముఖం కడుక్కోవడానికి టవల్ తీసుకుంటూ భారతి అడిగింది.

"మీకు 'డాక్టర్ ఫాస్టర్స్' ఎందుకురా?"

అమ్మ వెంటనే వస్తూ ఆదిత్య – "నేను మెఫి స్టోఫిలిస్‌గా బాగా చేస్తానని మా మిస్ సెలెక్ట్ చేశారు."

'మెఫిస్టోఫిలిస్' వాడి నోట్లో పల్టీలు కొడుతు న్నాడు.

భారతికి నవ్వొచ్చింది.

చెక్కు చెదరని పాతికేళ్ళ యవ్వనం, సుఖాలు, ఆనందం కావాలా? సీదాసాదా జీవితం, ముసలి తనం, చావు కావాలా? అన్న ప్రశ్నల మధ్య చావు సంతకం పెట్టుకున్నాడు ఫాస్టస్. అతడి నైతిక-

పతనంలో మిత్రుడిలాంటి శత్రువు–మెఫిస్టోఫిలిస్. ఎప్పుడు తల్చుకుంటే అప్పుడొస్తాడు. ఏది కావాలంటే అది ఇస్తాడు. తన గడువు పూర్తవగానే నిర్దాక్షి ణ్యంగా... వెళ్ళిపోతాడు. మరణం ఎన్ని రకాలుగా ఉండచ్చు?

"ఇంకా పడుకోలేదు–హోమ్ వర్క్ చేసుకు న్నావా?"

"ఈ లైన్స్ రేపటికి వచ్చెయ్యాలని మిస్ చెప్పారు."

ఫాస్టస్ చదువుతుంటే తను ఎన్ని విషయాలు ప్రశ్నించుకునేది? ఇప్పుడు తన కొడుకే మెఫిస్టోఫిలిస్!

భారతికి పగలంత అలిసిపోయినా రాత్రి త్వరగా నిద్ర రావట్లేదు. చిన్న చిన్న ఆలోచనలకే హైరానా పడిపోతోంది. పనుల బరి మరీ పెద్దదవుతోంది. తనని వదిలేసి ప్రేమించే వాళ్ళెవరైనా కనిపిస్తే బావు ణ్ణనిపిస్తోంది. అప్పుడు తనకు తను దగ్గరవుతు భారతి మనసులోని ఈ ఆలోచనలు ఎవరికీ యను కూడా తెలియవు. ఎలా మొదలెట్టి చె లే, అని వదిలేసేది. పగలు, రాత్రి తేడాతో ఊ మాటలు సాగేవి. అంతే!

* * *

ఫెస్టివల్ ఆఫ్ డ్రామాలో ఆదిత్య అందరి మన చూరగొన్నాడు. భారతి తన కళ్ళని తను న లేకపోయింది. వాడి డైలాగ్ డెలివరీ, అవు ప్రెస్ చెయ్యడం–ఆదిత్యకి తను మాట్లాడే దా అయిదు ముక్కలు కూడా అర్థం అయి ఉండ కానీ ఏం అభినయించాడు! జనం చప్పట్లు కొడి భారతికి చిన్నగా ఆనందం కలిగింది.

మురిపెం మూటగట్టుకుని ఏదో మూల గ ఆటక మీంచి కొత్త రసాయనం దింపింది. ప్రేమ

* * *

అందుకున్న వెండి కప్పతో ఆదిత్యకి ఫోటో కోస మధు హైరానా పడ్డాడు. మెఫిస్టోఫిలిస్ పక్క డాక్టర్ ఫాస్టస్, హెలెన్ ఆఫ్ ట్రాయ్‌లాగా మధు తను!

భారతికి చమత్కారాలు ఎదురవుతున్నాయి కానీ అంది పుచ్చుకుందామనిపించే ప్రేమలేవీ దొరకట్లేదు జీతం పెరిగింది. పగలు చేయించుకోలేదు. ఇంతక ముందు ఊహించని లెక్కలు వచ్చాయి కానీ డబ్బంటే వ్యామోహం బయల్దేరలేదు. హోదా పెరి గింది. అధికారాన్ని పెద్దగా ప్రేమించలేదు. హోదాతో పాటు మనుషులే కొన్ని విషయాలు తనకి కల్పించి ఇస్తున్నారు. దాన్ని గౌరవం అంటున్నారు. అలాంటి 'గౌరవం' మీద భ్రమలు పెట్టుకోలేదు.

మనసులో ఖాళీ గదుల వైశాల్యం పెరుగుతోంది. ఇంటిపైన మరో అంతస్తు వేద్దామని మధు లెక్కలు వేసి అప్రూవల్ సంపాదించాడు.

* * *

కట్టడం మొదలయింది. గాలిలో సిమెంటు, కాలి కింద ఇసుక, చుట్టూ మోత. భారతి ఎవరి దగ్గరో ఉన్నట్టుంది. చాలావరకు 'మంచి' విషయాల్ని 'నిర్మించడం'తో పోలుస్తుంటారు. గట్టి పునాది, కలల సౌధం, కెరీర్ బిల్డ్ చేసుకోవడం, నిర్మాణాత్మక కృషి–మంచి భవిష్యత్తుకి సిమెంటు, ప్లాను, రాయి, రప్ప అవసరం.

గోడలు, గదులు, తలుపులు, తాళాలు లేని జీవితం వైపు భారతికి ఆశ మొదలైంది. కుప్పకూ లడం కూడా కొత్త ప్రారంభానికి మొదలు కాదా!

"ఇదిగో ఇదే నా వెండి కప్పు!" అంటూ అడ్డ దిడ్డంగా పుస్తకాల మీద ఎక్కేసి, దివాన్, దిళ్ళు, పేపర్ల మీంచి ఓరగా గ్లాస్ తలుపు తొలగించి కప్ప అందుకుందామనుకున్నాడు–ఆదిత్య 'మెఫిస్టోఫిలిస్'.

పై నుంచి మెత్తగా ఎగురుతున్న సిమెంట్ తన ఊపిరికి ఇబ్బందిగా ఉంది. ఎక్కడ చూసినా కాళ్ళకి ఇసుక అంటుతూ–భారతికి నరకం ఎక్కడో లేద నిపిస్తోంది. లైబ్రరీ నుంచి తెచ్చిన పుస్తకాలను తొక్కేస్తూ ఆదిత్య...!

మధుకి రోజురోజుకీ భయంకరంగా సహనం పెరుగుతుంటే తనకి తగ్గుతోంది.

భళ్ళున శబ్దం!

అద్దం అర నిమిషంలో విరిగింది. ఆదిత్య అందుకున్న కప్ప కింద ఉంది.

చేతికి ఏదైనా అందుతుందేమోనని చూసింది. ఏదీ లేదు. అంది పుచ్చుకుని కొడుకుని చ్రరుమ నేలా ఒక్క దెబ్బ వేసింది. ఆగకుండా మరో రెండు వేసింది. భారతి కొడుకు. ఆరేళ్ళ కలల కళాకా రుడు. అవమానంగా తలదించుకున్నాడు. ఫ్రెండ్స్ అందరి ముందూ – అదీ అమ్మ!

పిల్లలంతా పెద్దమనిషి తరహాగా నిష్క్రమించారు.

భారతికి ముళ్ళన్నీ ఒక్కసారి గుచ్చినట్టయింది.

(మిగతా 13వ పేజీలో)

శరీరానికి అద్దం కనుపాప

హెల్త్ క్లబ్

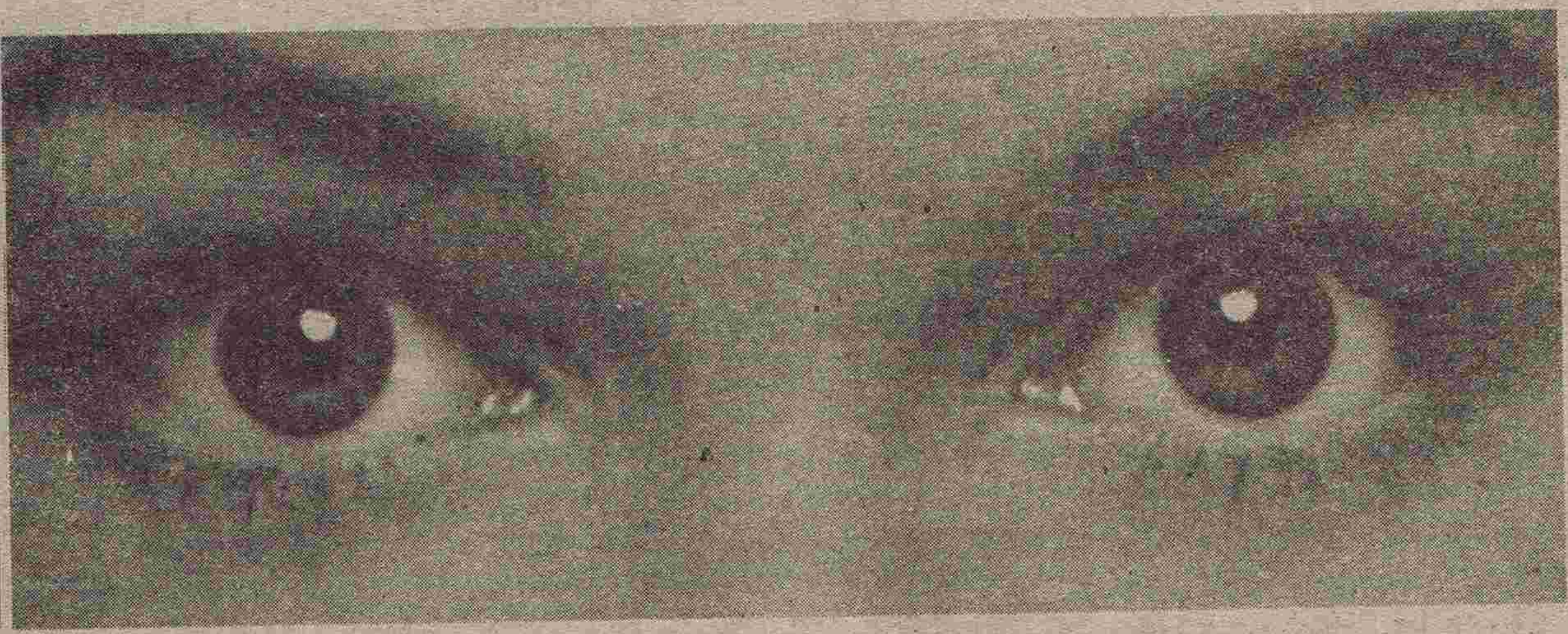

'ఫేస్ ఈజ్ ది ఇండెక్స్ ఆఫ్ మైండ్' అనేది ఇంగ్లీషు సామెత. మనసులో ఏం ఆలోచనలు చేస్తున్నారన్నది ముఖాన్ని చూసి కనిపెట్టేయవచ్చు. అలా కనిపెట్టేసే విద్య ఎదుటివారి చూపులను గమనించడంవల్ల మరింత సులువయింది. కళ్ళు మూసుకుని వుండగా మనోభావాల్ని చదవడం దుర్లభం. కళ్ళు చూసి శారీరక రుగ్మతల్ని పసిగట్టడం ప్రకృతి వైద్యంలో ఓ భాగం. కళ్ళు చూసి వ్యాధి నిర్ధారణ చేయడాన్ని 'కనీనికా నిదానము' లేదా 'ఇరియో డయోగ్నసిస్' అంటారు. కనుపాపలో ఏర్పడే చిన్న చిన్న మార్పుల్ని సైతం పరిశీలించి, తద్వారా రోగ నిర్ధారణ చేస్తారు. ప్రత్యామ్నాయ వైద్య విధానాల్లో భాగమైన 'ఇరియో డయోగ్నసిస్' గురించి ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాం.

వైద్య విధానంలో రక్త పరీక్ష, మూత్ర పరీక్ష వంటి వ్యాధి నిర్ధారణ పరీక్షలకు ప్రత్యేక స్థానముంది. రోగిలో కనిపించే లక్షణాల ఆధారంగా శరీరం లోపలి వ్యాధిని ఊహించి, ఈ పరీక్షల ద్వారా నిర్ధారణ చేసుకుంటారు. కేవలం చిన్న చిన్న పరీక్షలేకాక సి.టి. స్కానింగ్, ఎం.ఆర్.ఐ. వంటి ఎంతో విలువైన ఆధునిక నిర్ధారణా పరీక్షలు నేడు అమలులో వున్నాయి. ఇన్ని అందుబాటులో వున్నప్పటికీ కొన్ని

పట్టి దాని వేగం, రేటు, లక్షణాల ఆధారంగా శరీరంలోని వ్యాధిని ఖచ్చితంగా చెప్పే శాస్త్రం.

ముఖ నిదాన శాస్త్రం–కేవలం ముఖం, శరీరంలోని ఇతర భాగాల్లో ఏర్పడిన మార్పుల ఆధారంగా వ్యాధిని నిర్ధారించే శాస్త్రం.

ఈ కోవకు చెందిందే అద్భుత మనిపించే 'కనీనికానిదానము'. దీనినే 'ఇరిడాలజీ' లేదా ఇరియో డయాగ్నసిస్ అంటారు. కేవలం కంటిలోని ఐరిస్‌ని పరిశీలించి శరీరంలోని వివిధ భాగాల వ్యాధులను ఖచ్చితంగా కనుగొంటారు. మనసులోని భావాలను పలికించగల కళ్ళకు మనిషి లోపలి బాధలను కూడా తెలపగల కళ వుందంటే అతిశయోక్తి కాదనిపిస్తుంది. వేదాల్లో చెప్పబడిందని, చైనీయులు ఆద్యులని రకరకాల వాదనలు ఉన్నప్పటికీ లభ్యమైన ఆధారాల ప్రకారం హంగెరి దేశీయుడైన 'వాన్‌పెక్‌జెలీ' ఈ విధానాన్ని అభివృద్ధి పరిచాడని తెలుస్తుంది. ఆ తర్వాత లిల్జెక్విస్ట్, లంజ్, డా. బెర్నాడ్ జావ్సన్ వంటి ఎందరో కృషి ఫలితంగా ఇది ఓ శాస్త్రంగా రూపుదిద్దుకుంది.

శరీరంలోని ప్రతి అవయవమూ 'ఐరిస్'లో ప్రత్యేకమైన భాగంతో సంబంధం కలిగి వుంటుంది. ఆ అవయవంలో ఏదైనా వ్యాధి సంభవించినపుడుగానీ, దాని పనిలో అంతరాయం ఏర్పడినప్పుడుగానీ బయటికి

వంటివి ఎడమ ఐరిస్‌లోను, కుడివైపు వుండే లివర్, అపెండిక్స్ వంటివి కుడి ఐరిస్‌లోను కనిపిస్తాయి. ఉదాహరణకు లివర్ కుడి ఐరిస్‌లో 7–8 సెక్టార్‌లో కనిపిస్తుందేకానీ ఎడమ ఐరిస్‌లో కనిపించదు. అలాగే స్ప్లీన్ ఎడమ ఐరిస్‌లో 4–5 సెక్టార్‌లో వుంటుందేగాని కుడి ఐరిస్‌లో వుండదు.

ఐరిస్ వారికన్నా మెరుగ్గా వుంటుందని పరిశీలనలో తేలింది.

కేవలం ఐరిస్ రంగులు మాత్రమేకాక వ్యాధి మూలంగా ఏర్పడే వివిధ రంగులను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. సాధారణంగా వ్యాధి ఫలితంగా తెలుపు, గోధుమ, నలుపు రంగు గీతలు, వల

[illegible]

శరీరంలో రెండు వైపులా వుండే ఊపిరితిత్తులు, కిడ్నీలు వంటి అవయవాలు రెండు ఐరిస్‌లలో కనిపిస్తాయి.

ఉదాహరణకు ఊపిరితిత్తుల స్థానం ఎడమ ఐరిస్‌లో 2–3 సెక్టార్‌లో వుంటే కుడి ఐరిస్‌లో 9–10 సెక్టార్‌లో వుంటుంది. అదేవిధంగా కిడ్నీ స్థానం ఎడమ ఐరిస్‌లో

యాలు, చుక్కలు వంటి ఎన్నో రకాలైన గుర్తులు గోచరిస్తాయి. ఐరిడయాగ్నోసిస్ ప్రకారం వ్యాధి సంక్రమణను నాలుగు దశలుగా విభజిస్తారు.

వంశ పారంపర్య దశ: వంశ పారంపర్యంగా తల్లిదండ్రుల నుండి బిడ్డలకు సంక్రమించే వ్యాధులు అప్పుడే పుట్టిన పాపాయి ఐరిస్‌ను పరిశీలించడం ద్వారా కనుక్కుంటారు.

తరుణ వ్యాధి దశ: శరీర విసర్జన క్రియలో లోపం మూలంగా మలినాలు నిల్వ వుండిపోతే అవి విషాలుగా మారి వ్యాధికారక జీవుల అభివృద్ధికి అవకాశమిస్తాయి. ఈ సమయంలో శరీరంలోని జీవశక్తులు చైతన్యమై ఈ నిల్వ పదార్థాలను జ్వరం, డయేరియా, జలుబు, దగ్గు, అతిగా చమటపోయటం వంటి వ్యాధుల రూపంలో వెలుపలికి నెట్టివేస్తాయి. వీటినే తరుణ వ్యాధులు అంటారు.

ఈ దశలో ఐరిస్‌లో తెలుపురంగు గుర్తులు, మార్పులు ప్రధానంగా చోటుచేసుకుంటాయి. కొన్ని తెల్లని వలయాలు, చుక్కలు కనిపిస్తాయి. ఈ దశలో వ్యాధి నివారణ చాలా సులువవుతుంది.

దీర్ఘకాలవ్యాధి దశ: ఈ దశలో ఐరిస్‌లో తెలుపురంగు గీతలు చాలా చిక్కగా, దట్టంగా స్థిరపడిపోతాయి. గోధుమరంగు మెల్ల మెల్లగా ఐరిస్‌ని ఆక్రమిస్తుంటుంది. గుండ్రని, చిక్కని వలయాలు సంఖ్య పెరుగుతుంది. ఈ దశలో వ్యాధి నివారణకు అవకాశాలు సగం మాత్రమేనని చెప్పవచ్చు.

అతి దీర్ఘకాల వినాశకర వ్యాధి దశ: దీర్ఘకాల వ్యాధి దశను కూడా ఆటంకపరచినట్లైతే భయంకరమైన కేన్సర్ వంటి వ్యాధుల రూపంలో వ్యాధి ఎదురవుతుంది.

-- ఎన్నోర

కాల నల్లని గుర్తులు, మబ్బుల వంటి ఆకారాలు, గుంటల వంటివి కనిపిస్తాయి.

–డా. టి. కృష్ణమూర్తి

- ఎన్.డి.

ప్రభుత్వ ప్రకృతి వైద్యశాల, హైదరాబాద్.

వచ్చేవారం మరికొంత సమాచారం.

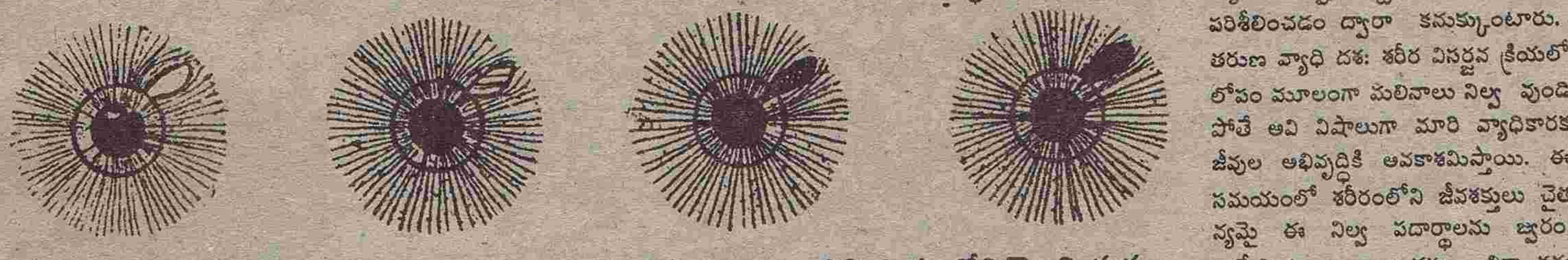

ఐరిస్‌లలోని ఈ గుర్తులు వ్యాధి పరిణామాన్ని సూచిస్తున్నాయి. తొలి చిత్రంలోని తెల్లని గుర్తు వ్యాధిప్రారంభ దశను సూచిస్తున్నది క్రమంగా మార్పుచెందిన నల్లని మచ్చగా మారింది. ప్రాణానికి హాని కలిగిందని ఈ నల్లని మచ్చ సూచిస్తుంది.

[illegible]

కేసులలో వ్యాధి నిర్ధారణ సందేహాస్పదం. పైగా ఎక్కువ ఖర్చు, బాధ. అలా కాకుండా ఎటువంటి బాధ, క్లిష్ట పద్ధతులు, కాలహరణం లేకుండా వ్యాధిని ఖచ్చితంగా మాటికి మారుపాళ్ళు వ్యాధి నిర్ధారణ చేయగల పరీక్షలున్నాయి. అదే మన పూర్వీకులచే ఉపయోగింపబడి నేడు కనుమరుగైన నిర్ధారణ పరీక్షలు.

నాడీశాస్త్రము–కేవలం చేతిలోని నాడిని

కనిపించని ఈ మార్పులు వెంటనే ఐరిస్‌లో ఆ ప్రత్యేక స్థానంలో మార్పులను కలుగజేస్తాయి. ఈ మార్పులను గుర్తించడం ద్వారా వ్యాధి నిర్ధారణ చేస్తారు. దీనికి అవసరమయ్యే సమయం కేవలం ఒకటి రెండు నిముషాలు మాత్రమే. పరిశీలనకు అనుగుణంగా ఐరిస్‌ను గడియారంలోని అంకెల మాదిరిగా వివిధ సెక్టార్‌లుగా విభజిస్తారు. శరీరంలో ఎడమవైపు వుండే గుండె, స్ప్లీన్

6–7 సెక్టార్‌లో వుంటే, కుడి ఐరిస్‌లో 5–6 సెక్టార్‌లో వుంటుంది.

ఈ అవయవాలలో ఏర్పడే మార్పులు ఐరిస్‌లోని ఆయా స్థానాల ద్వారా గుర్తింపబడతాయి. కేవలం వ్యాధి వచ్చిన తర్వాత మాత్రమే ఐరిస్‌లో మార్పులు ఏర్పడతాయనుకుంటే అది పొరపాటే అవుతుంది. శరీరంలో వ్యాధి ప్రక్రియ మొదలైన వెంటనే ఐరిస్‌లో మార్పులు చోటుచేసుకుంటాయి.

ఐరిస్‌లోని మార్పులను గుర్తించడానికి దాని రంగును, పటుత్వాన్ని, ఆకారంలోను, రూపంలోను చోటుచేసుకున్న మార్పులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు.

ఐరిస్‌లోని రంగులను కేవలం రెండు రకాలుగా స్పష్ట పరుస్తారు. నీలిరంగు మరియు లేత గోధుమ రంగుగా ఐరిస్‌లు గుర్తించబడ్డాయి. సాధారణంగా కనిపించే నలుపు రంగు కేవలం బయటి వెలుతురు లోపలి నీలిరంగు మీదపడి పరావర్తనం, వక్రీభవనం చెందడం మూలంగా కనిపిస్తుందేతప్ప అసలు నలుపు రంగు ఐరిస్ లేదు.

శరీరంలోని రకరకాల జీవ ద్రవాలు, కణజాలాల జీవత్వాన్ని, వాటి క్రియా సామర్థ్యాన్ని రంగు తెలియజేస్తుంది. నీలిరంగు ఐరిస్ వున్నవారిలో ఆరోగ్యం గోధుమరంగు

ఇలా చేస్తే సరి

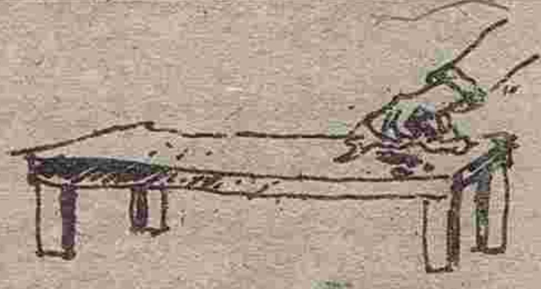

* చెక్క టేబుల్‌పై ఇంకు పడితే వేడి నీటిలో ఉప్పు కలిపి గుడ్డ ముంచి తుడిస్తే ఇంకు మరకలు పోతాయి.

* మేకులు, స్క్రూడ్రైవర్‌లు లాంటి ఇనుప వస్తువులు వుంచే డబ్బాలో ఒక ముక్క కర్పూరం వేసి వుంచితే అవి తుప్పు పట్టవు.

* నిమ్మరసంలో ఉప్పువేసి పళ్ళు తోమితే మిలమిల మెరుస్తాయి.

– ఎస్. శివానంద్

12వ పేజీ తరువాయి

ప్రతిబింబం (కథ)

తనెప్పుడూ మీదపడి కొట్టగలదని కలలో కూడా ఊహించలేదు. ఎంత అసహ్యంగా ఉంటుంది! ఎందుకిలా చేసింది? ఎక్కడో ఏదో చెదిరిపోయి, విచ్చిపోయి భళ్ళుమంది.

ఆదిత్యని దగ్గరకి తీసుకుందామనుకుంది.

సెలవు మీద దగ్గరుండి పని చేయిస్తున్న మధు గబగబ కిందకు వచ్చాడు. పరిస్థితి స్పష్టంగా అర్థమయ్యింది. అద్దం దగ్గరకి వెళ్ళి వేలుతో తడిమాడు. మరో చిన్న ముక్క విరిగి కిందపడింది. ఆదిత్య వైపు చూశాడు, ఏడుస్తున్నాడేమో అనుకుని. వాడు సీరియస్‌గా వున్నాడు. నెమ్మదిగా దగ్గరకి తీసుకుని ఏదో మాట్లాడుతూ పైకి తీసుకెళ్ళాడు.

భారతిని మొత్తంగా ఏదో ఉద్వేగం ముంచెత్తింది. ఎలాగైనా అతికించ్చేమోనని ముక్కల్ని చేతిలోకి తీసుకుంది. అన్ని వైపులకి తిప్పి చూసింది. అతకడానికి వీల్లేకుండా వంకరటింకరగా వెండి కప్ప కింద భాగం, చెక్కతో చేసి ఉన్నది, విరిగిపోయింది.

రూపభగ్నత!

ఆ మధ్య ఏదో సిద్ధాంతంలో చదివింది రూపాన్ని భగ్నం చెయ్యడం గురించి.

భగ్నం చెయ్యకపోతే రూపం ఉండిపోతుంది. అదే మనిషి, కళ, సంఘం, పెళ్ళి, సుఖం, ఆనందం, ఉద్యోగం, వినోదం అయి కూర్చుంటుంది. వీటి చుట్టూ హింస, మాటలు సంబంధాలు–!

కళారూపాలు! కలల రూపాలు భగ్నంకాకుండా వుండడానికి తనెంత కృషిచేస్తుంది. ఆదిత్యకి తన హింసా రూపాన్ని చూపించింది.

రేపట్నించి అమ్మకు ప్రేమే లేదనుకుంటాడో ఏమో! విరిగిపోయిన దాన్తో అన్నీ చెడ్డవే గుర్తు తెచ్చుకుంటారు. ప్రేమనుకూడా ఎప్పటికప్పుడు నిర్మాణాత్మకంగా, వ్యూహంగా 'నిలబెట్టు'కుంటూ వుండాలి! ఆదిత్యకి 'విరిగిపోతే పోయిందిలే' అని నచ్చచెప్పగలదా?

భారతి మనసులోని సిద్ధాంతాల్ని, ప్రశ్నల్ని పక్కన బెట్టి ఆదిత్యని పిలిచింది. దగ్గరకు తీసుకుని ముద్దు పెట్టుకోవాలనుకుంది. లాలించాలనిపించింది.

ఉత్సాహంగా పరిగెత్తుకుంటూ కిందకువచ్చాడు. ఇందాకటి బాధ ఛాయలే లేవు!

"నాకోసం మళ్లీ మెఫిస్టోఫిలిస్ చేస్తావా రా?"

"ఓయస్" అంటూ వక్రంగా వున్న కప్పని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

"దీన్ని మాత్రం అతికించి అక్కడ పెట్టొద్దు మమ్మీ! నేను మళ్లీ కావాలంటే ఇంకోటి సంపాదిస్తాను. అయినా పైన గాలిపటాల టెన్షన్‌లో వున్నాను. మెఫిస్టోఫిలిస్ సాయంత్రం చేస్తాను..." అంటూ రయ్యిన వెళ్లిపోయాడు.

భారతికి కొత్త కవిత మొదలు పెట్టినట్టుంది! ■

వచ్చేవారం కథ

గూడు- నిట్టాడు

–గూడూరు అమరావతి